

צו הם צעקו: למה אתה אומר רוסי? למה אתה לא אומר יהודי?" רוגני הצבר על עמד על ההבדל הדק והמכריע בין שתי ההגדרות. ואילו ה" גרוזים הקטנים, המתקשים עדיין בעברית, ידעו להסביר רק בשפת האגרופים.

לא יהודים? עמרם אקבל (41) התי- ליט לצאת לשטח ולבדוק בעצמו מה ההבדל. וכך הסבירו לו: "כשהגעתי לרחוב פינסקר, היתה במקום חבורה של איזה עשרה גרוזים שחיו לי כבר. שאלתי אותם למה הילדים הרביצו לבני. לא הספקתי לגמור את המישפט, והם כולם היו עלי. יותר אני לא זוכר." את שארית ההסבר קיבל אקבל מהי שכנים שבאו לבקר בבית-החולים: "סיפ" רו לי שאחרי שנפלת, באו עוד איזה שלושים גרוזים, מכל השיכונים מסביב, והכניסו לי מכות עם צינורות וקרשי בניין."

השכנים הודיעו על המיתרחש למישרה ולדבריהם עצרו השוטרים כשישה גרוי זים. אבל אמרו לי שתיכף שיחררו את כולם בערבות, מתמרמר אקבל. "עכשיו אני שוכב פה כבר שבוע עם ראש פתוח, ואני צריך עוד להמשיך לשכב. למה הם עשו לי ככה? מה זה הם לא יהודים?"

בתי סוהר

הצד השני

של הסורגים

כשיוצא אסיר מן המחלקה הפסיכית אטרית של כלא רמלה, האגף-המיוחד, כפי שהוא קרוי בבית-האסורים, הוא מלא סיפורי אימים וזוועה על טיב המקום. שומעים אותו, מרימים גבה ספקנית ופוטרים את העניין ב: "איך אפשר לסי מוך על דיבורים של פושע. הוא רק משמיץ!"

אך מה בדבר אותם סיפורים וגרועים יותר כשהם באים מעברם השני של הסורגים. מסוהר, אדם שלא היה אסיר באגף-המיוחד אך במשך קרוב לשנה וחצי ראה מה עולה בגורלם של אלה שכן נאלצו לשבת בו.

כזה הוא אברהם מתרגם. סוהר לשעבר בכלא רמלה. אח משי, במיקצועו שבילה בין כותלי הכלא הרמלאי קרוב לשלוש שנים.

לאחרונה פוטר אברהם. במכתב הפיי- שורין צויין בפשטות: "בלתי מתאים ל- תפקידו."

חתך את הוורידים. "לא הייתי מס- פיק אכזרי בשבילם," אומר אברהם, "היה איכפת לי מהאסירים. בגלל זה לא הת- אמתי להיות סוהר."

אברהם התגייס לשירות בתי-הסוהר בי יולי 69. תחילה עבד כחובש במרפאת הכלא ובבית-החולים.

"בכלא יותר טוב להיות אסיר מת מא- שר אסיר חולה," הוא מספר, "בחוף כשי אדם חולה, דואגים לו יותר. בכלא זה להיפך. אסיר חולה זה אסיר חלש, לא יכול להתגונן. או מנצלים את זה. מצי- קים לו יותר, מטרטרים אותו, עושים ממנו צחוק. הוא מפסיק להיות בן-אדם בשביל הסוהרים."

"היה אסיר אחד שניסה להתאבד בגלל זה. הוא שכב במרפאה עם כאבי-גב. החובשים לא האמינו שכוואב לו, צחקו ממנו, והציקו לו כל הזמן. הוא התחנן אליהם שיתנו לו משהו, אבל הם לא נתנו לו שום דבר. אפילו את הכדורים הרגילים שמוחר לתת בלי מירשם מהרוי פא. עוד אותו לילה הוא חתך לעצמו את הוורידים. אחר כך שלחו אותו לאגף המיוחד, איפה ששולחים את כל המת- אבדים שלא הצליחו."

"החובשים של שרות בתי הסוהר," ממשיך אברהם בתאור, "הם אנשים שלא יודעים מה זה רטואה, הם בקושי מבדילים בין פאלגין ואופטאלגין. סוהר שצריך להיות חובש נשלח לעבוד חודש במרפאה ואחר כך הוא כבר נקרא חובש. לזה הם קוראים קורס חובשים. החובשים הם אחר כך מלכים של בית-הסוהר, הם האל- הים בשביל האסירים החולים. הם קובעים מי חולה ומי סתם ארטיסט. "פעם הביאו למרפאה אסיר בשם דוד ששון. הוא היה מסומם מחשיש. החובש הראשי החליט לתת לו כדור-שינה. אמר- תי לו שבמצב כזה אסור לתת שום כדור רים. הרי הכדורים הם גם סם. או החובש

(המשך מעמוד 41)
בלי מיפלגות. עד להקמת המרכז, מקיים אדלר את ישיבותיו הקבועות ב" קפה טעמון שבבירה. שם הוא יושב, ב" חליפה שחורה ובעניבה מתאימה, סביבו קהל אוהדיו שוחרי השלום והוא משוחח ומטיף. הוא איננו משוכנע לחלוטין כי מיבצעו השידורי של אייבי נתן אכן יביא את הגאולה לאיזור, "אך תמיד צריך לנסות הכול בשביל שלום," הוא מלמד, "כמה שיותר אנשים ידברו על שלום ויפעלו לשלום, ככה יותר מנהיגים ישתכנעו שה שלום הוא הדבר הנחוץ ביותר לאנשים כיום. וזאת גם הסיבה שתמכתי באייבי, למרות שאני לא מסכים עם הדרך שלו במאת האחוזים."

תוצאה מעניינת של הפגנת ההוזהות: ביקורים מיספר שנערכו אצלו בשני ימי

איש-שלום אדלר
רציני מדי למיפלגות

השבתה. "באו אלי נציגים של כל ה- מיפלגות בארץ, וביקשו ממני לבוא לשו- רותיהם, ולהמשיך לעבוד מתוך המפלגה." אדלר לא נענה לאף מיפלגה. "השלום הוא עניין רציני מכדי להשאיר אותו בידיים של מיפלגות," הסביר אדלר את עמדתו בפאראפראזה על אימרתו המפורס- מת של קלאמנטו.

עולים

ראש פתוח

ולא קולט הסברים

40 גרוזים בריאיון, התנפלו על יהודי אחד והפליאו בו את מכותיהם. חם בעטו בו ברגליהם והיכוהו בצניורות ברזל ו- בקרשים.

ידיעה זו לא תפשה את כותרות עיתוני- הצהריים, היהודי המוכה גם לא עלה ארצה לאחר הלקח המר שלמד. הוא נלקח לבית-חולים שבראשון-לציון.

שכן, היהודי המוכה, עמרם אקבל, יליד עיראק, נמצא כבר בארץ-ישראל למעלה מ-20 שנה.

הגרוזים שהיכוהו הם שעלו לישראל לפני זמן קצר. החבורה היתה חלק מ- קבוצה של עולים גרוזיים ששוכנו ב- ראשון-לציון.

שפת האגרוף. כשאחורי ראשו מגול- חים ומכוסים ברטייה, סיפר עמרם על הפוגרום שערכו בו היהודים אותו יום: "הבן שלי, רוני בן ה-12, ירד לשכונה לשחק. אחרי איזה שעה הוא חזר הבי- תה, דם נוזל לו מהאף והוא בוכה. בקושי הצלחתי להרגיע אותו."

כשנרגע הילד סיפר לאביו את המעשה הבא: "הלכתי לרחוב פינסקר. שמעתי שיש שם המון עולים חדשים מרוסיה. רציתי לשחק איתם. ראיתי קבוצת ילדים וניגשתי אליהם. שאלתי אותם אם הם מרוסיה. איך ששאלתי הם התנפלו עלי והתחילו להרביץ לי. כל הזמן שהם הרבי-

זהו אנג'יו

**הסיגר
ההולנדי
המפורסם
להנאה
ולסיפוק
מושלם**

**לכירתך
ולטעמך
סיגרים
אג'יו
במבחר
גדלים
וסוגים.**

MADE IN HOLLAND

בוא והפצה בלעדית בישראל:

ת. ברגר חיפה, כינר-כיאט 2, ת.ד. 1967, טלפון: 668551

יוסף פיק

חיפה, רח' הרצל 32, טל. 663906
מברך את כל בית ישראל

בשנה טובה

**חייטות מעולה
לגברים וגברות**

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי
המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134,
תאריך: 136 • מען מברקי: עולמפרס • הדפוס החדש בע"מ.
ת.א. רח' בן-אביגדור • הפצה: גר בע"מ • גלוסות: צינקורפיה
כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.